

ಬಿಸಿಲು ಬೆಳದಿಂಗಳು

ಡಾ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
swamiji@taralabalu.org

ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆ....

ನೀವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? 'ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವಯಸ್ಸಾಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 'ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಳೆಯಕಾಲದ ಮಾತು, ಅಷ್ಟು ದೂರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಈಗ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ' ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವಿತ್ತು. ಏನೇ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ ನೋಡಿ. ಈಗ ಹೊಸಕಾಲಮಾನದ ಜನರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಎಂದರೆ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಮೆಕ್ಯಾಟಾತ್ರೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಜೀವನದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ 'ಅಮೇರಿಕಾಯಾತ್ರೆ' ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ. ಮೂರೇ ದಿನವಾಗಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನಿರಂಜನ ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪಿಗಳಾದ ಅನೇಕ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೇ ಇರುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅಂತಹ ಹಂಬಲ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ? ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಡೆಯೂರಪ್ಪನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದಂಡೇ 'ಅಕ್ಕಯಾತ್ರೆ' ಕೈಗೊಂಡು ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿರುವುದು ಅನೇಕರ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸಕರೇ ಏಕೆ ನಾಡಿನ ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕಲಾವಿದರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ದಾಪುಗಾಲಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರವೀಂದ್ರಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ಬಣ ಬಣ ಎನ್ನುತ್ತಿರಬಹುದು. ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆನಾದರೂ ಒಂದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದು ಇದ್ದರೆ 'ಸದ್ಯ, ನಾನು ತಣ್ಣಗಿದ್ದೇನೆ, ಯಾರ ಕಾಟವೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಡೆಯೂರಪ್ಪ ಹೋಗದೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಕರುಣಾನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಮರ್ಥನೆಯ ಮಾತುಗಳೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಬಳಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಬಳಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾನುಮತಿ ಕಿಡಿಹಾರಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಕಹಳೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಳಗಬೇಕೆಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಒತ್ತಾಸೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದ್ದೇ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದಾಟಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲವೇ?. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕನ್ನಡ ಬಳಗ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಇನ್ನಾರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ಟೀಕಿಸಿದರೂ ಜಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾದರೆ ಅವರ ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕ.

ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ವಯಸ್ಸಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ನಿಮಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತಾ ನೀವು 'ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆ' ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುವವರಿಗೆ (sleep walkers) ಹೇಗೆ ಅದರ ನೆನಪು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಮದುವೆಯ ಕನಸು ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ನೆನಪು ನಿಮಗೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಮದುವೆ

ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತಾ 'ಕಾಶಿಯಾತ್ರ' ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ಅದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಲ್ಲವೇ? ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರಗಳಾಗಲೀ, ಮದುವೆಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಲೀ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ನೆನಪಿರುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಅರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತವೆ? ಮದುವೆಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನೀವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಾಕ್ಷೀವಿನಾಯಕನ ದರ್ಶನ ಮಾಡದೇ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಶಿಯಾತ್ರ ದಾಖಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ! ನೀವು ಕಾಶಿಯಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ವಿನಾಯಕನೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಯಾರ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಕ್ಷೀವಿನಾಯಕನಿಂದ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ? ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಗಿಂತ ಬೇರಾವ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕು? ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಹೀಗೆ. ವೈಚಾರಿಕತೆಗೂ ತರ್ಕಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿರುವಂತೆ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೂ ತರ್ಕಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಚಾರಿಕತೆಗೆ ತರ್ಕ ಆಧಾರವಾದರೆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಆಧಾರ. ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಚಾರವಾದಿ ಇದ್ದನಂತೆ. ಸದಾ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು. ಆ ಕನಸನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಅವನಿಗೊಂದು ಅನುಮಾನ ಕಾಡಿಸತೊಡಗಿತು. ಸದಾ ಚಿಂತನಶೀಲನಾದ ಅವನು 'ನಾನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೋ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೋ' ಎಂದು ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದನಂತೆ! ಈ ರೀತಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಆತನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತಂತೆ! ವಿಚಾರವಾದಿಗಳಿಗೆ ತಲೆಬಿಸಿಯಾದಂತೆ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಟ್ಟಾರೆ ತಲೆಕಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೋಜಿಗೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಸರಾಂತ ವೈದ್ಯರಿದ್ದರು. ಅವರ ಕೈಗುಣ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನರಲ್ಲಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ನೂರಾರು ಜನ ರೋಗಿಗಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು. ನಿಮಗೆ ರೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆತನ ಮಡದಿ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ವೈದ್ಯರು ಒಂದು ದಿನ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಕೆಯನ್ನು ಪೇಟೆಗೆ ಸಿನೆಮಾ ತೋರಿಸಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸಿನೆಮಾಮಂದಿರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ವೇಳೆಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳು ಆರಿದವು. ಚಲನಚಿತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ ಆರಂಭವಾದ ಕೆಲಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನೊಬ್ಬ ಹೊಟ್ಟೆನೋವಿನಿಂದ ಚೀರಾಡತೊಡಗಿದ. ಆತನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಮೂರ ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನಾದರೂ ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವೈದ್ಯರ ಪತ್ನಿ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಸಿಡಿಮಿಡಿಸಿದಳು. ವೈದ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಸಮಾಧಾನಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿಯೇ ಚೀಬಿನಿಂದ ಒಂದು ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ನುಂಗಬಾರದು ಹಾಗೆಯೇ ಸೀಪುತ್ತಾ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಐದಾರು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ರೋಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ರೋಗಿಯು ಈಗ ಯಾವ ನೋವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ವೈದ್ಯರ ಕೈಗುಣವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದನು. ಅದು ಅವರ ಕೈಗುಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೈಚಳಕವಾಗಿತ್ತು. ವೈದ್ಯರು ರೋಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಾಪಾಸ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ವೈದ್ಯರು ಆ ರೋಗಿಗೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾತ್ರೆಯು ನಿಜವಾದ ಮಾತ್ರೆಯಾಗಿರದೆ ಅವರ ಅಂಗಿಯ ಹರಿದ ಗುಂಡಿಯಾಗಿತ್ತು! ಆ ಗುಂಡಿಯು ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆನೋವನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡಿತ್ತು! ಇದಂತಹ ಸೋಜಿಗ! ಹರಿದ ಗುಂಡಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವನ್ನು ವಾಸಿಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಏನೆಂದು ವರದಿ ಬರಬಹುದು? ಆ ರೋಗಿಯ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದು ವೈದ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದಲ್ಲ, ರೋಗಿಯು ಆ ವೈದ್ಯರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಗಾಧ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಬಹುದು! ಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮಗಳೇ ಮನುಷ್ಯನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಸೋಪಾನಗಳು!

ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರಿಗಿಂತ, ದೇವರನ್ನು ನಂಬದ ಅಮೇರಿಕಾದ ಜನರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ, ನಂಬಿದವರನ್ನು ದೇವರು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಉಂಟು, ನಂಬದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ.

ನಂಬರು ನೆಚ್ಚರು ಬಂದೆ ಕರೆವರು,

ನಂಬಲರಿಯರೀ ಲೋಕದ ಮನುಜರು!
 ನಂಬಿ ಕರೆದೊಡೆ 'ಓ' ಎನ್ನನೆ ಶಿವನು?
 ನಂಬದೆ ನೆಚ್ಚದೆ ಬರಿದೆ ಕರೆವರ
 ಕೊಂಬ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗಂದ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವ

(ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ 116)

ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರದ ನಾಸ್ತಿಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೊಠಡಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ "God is nowhere" (ದೇವರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ) ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದನಂತೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಆತನ ಪುಟಾಣಿ ಮೊಮ್ಮೊಗರು ಒಂದು ದಿನ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದವಳೇ ಆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಬರಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಜ್ಜನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾ "God is now here" (ದೇವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ) ಎಂದು ಓದಿದಳಂತೆ! ಮುಗ್ಧಮನಸ್ಸಿನ ಮುದ್ದಿನ ಮೊಮ್ಮೊಗರನ್ನು ನೋಡಿ 'ಮಗು, ನೀನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ' ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಹೇಳುವ ಮನಸ್ಸು ಆ ವಿಚಾರವಾದಿ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ! ಆ ಮಗುವಿನ ಮುಗ್ಧತೆ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರಳಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಆದ ಮನುಷ್ಯ 'ದ್ರಾವಿಡ ಪೃಥಿವೀ ಜನಯನ್ ದೇವ ಏಕಃ' ಎಂದು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆರಗುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡಿ ಅಂತರ್ಮುಖನಾಗಿ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧನಾದರೆ ಆ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು.

ಇಂದು ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ; ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬ. ಗಣಪತಿಯ ಹುಟ್ಟೂ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಪಾರ್ವತಿಯು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಬಯಸಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕಾಯಲು ಹಚ್ಚಿರುವ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಶಿವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಜಗನ್ನಾತ್ರೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕಾಯಲು ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಆಳೂಕಾಳೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ನಂತರ ಪಾರ್ವತಿಯ ದುಃಖವನ್ನು ನೋಡಿ ಮರುಕಪಟ್ಟು ಜಗದ್ರಕ್ಷಕನಾದ ಶಿವ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗಣಪತಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸದೆ ಆದರ ಬದಲು ಆನೆಯ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ವಿಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಬದುಕಿಸಿದನೆಂದರೆ ಯಾವ ತಾಯಿಗೆ ತಾನೇ ಸಂತೋಷವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಇಂತಹ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಅಥವಾ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡದೆ, ಗೊಡ್ಡು ಪುರಾಣಗಳೆಂದು ಹೀಗೆಯೆ, ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ (symbolic meaning) ದಂತಕಥೆಗಳೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಭ್ರಮದ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆಯಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಭ್ರಮ, ಸಡಗರಗಳಿಂದ ಈ ಗಣಪತಿ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ನಡೆಯುವುದು ಸರ್ವವಿದಿತ. ಗಣಪತಿಯ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಲ್ಲಿಯ ದಾರಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವ ಜಯಘೋಷವೆಂದರೆ "ಗಣಪತಿ ಬೊಪ್ಪ ಮೋರಿಯಾ". ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರು ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದು ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಣುವ ದೃಶ್ಯವೇನು? ಒಂದು ಓಣಿಯವರು ಹತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಓಣಿಯವರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಗಣಪತಿ ಪೆಂಡಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಆ ಸಿನಿಮಾಸಂಗೀತವೋ ಆ ದೇವರಿಗೇ ಪ್ರೀತಿ! ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಭಾವವಿಲ್ಲ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಂತೂ ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗಿಂತ ನಾವೇನು ಕಡಿಮೆ, ನಮಗಿಂತ ಅವರೇನು ಜಾಸ್ತಿ! ಎಲ್ಲಾ ಲೌಕಿಕ ಹ್ಯಾವ-ಭಾವ. ಗಣಪತಿಯ ಹಬ್ಬದಂದು ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರರಂತೆ ಕಲ್ಲು ದುಂಡಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿಧಿ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊಂಕರಿಸುತ್ತಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟುವ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರ ದಂಡು! ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾರಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದು ಎಲ್ಲಿ ಜಖಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವ ಭೀತಿ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಓದಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕ ನಮಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ:

ಆತ್ಮಂ ವಾಂಛತಿ ಗಣಪತೇರಾಖಂ ಕ್ಷುಧಾರ್ತಃ ಘನೇ
 ತಂ ಚ ಕ್ರೌಂಚಿಪೋಃ ಶಿಖೀ ಗಿರಿಸುತಾಸಿಂಹೋಽಪಿ ನಾಗಾಶನಂ |
 ಇತ್ಥಂ ಯತ್ರ ಪರಿಗ್ರಹಸ್ಯ ಘಟನಾ ಶಂಭೋರಪಿ ಸ್ಯಾದ್ ಗೃಹೇ
 ತತ್ರಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ಭಾವಜಗತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವರೂಪಂ ಹಿ ತತ್ ||

ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಿವನ ಒಡ್ಡೋಲಗದ ವರ್ಣನೆಯೇ ಬೇರೆ, ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೈಲಾಸದ ವರ್ಣನೆಯೇ ಬೇರೆ. ತುಂಬಾ ವಿಭಿನ್ನ ಹಾಗೂ ರೋಚಕವಾಗಿ ಶಿವನ ಕೈಲಾಸವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಈ

ಶ್ಲೋಕದ ಭಾವಾರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ: ಶಿವನ ಕೊರಳಲ್ಲಿರುವ ನಾಗರಹಾವು ಗಣಪತಿಯ ವಾಹನವಾದ ಇಲಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ಆ ಹಾವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದೆ: ಷಣ್ಮುಖನ ವಾಹನವಾದ ನವಿಲು. ಆ ನವಿಲನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ: ಪಾರ್ವತಿಯ ವಾಹನವಾದ ಸಿಂಹ. ಶಿವನ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ತಿಂದು ಹಾಕಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದ್ವೇಷಿಸಿ, ಕಾದಾಡಿ, ಕೊಂದುಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ! ಈ ಜನರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲವೇ?

3.8.2008

ಶ್ರೀ ತರಳಬಾಳು ಜಗದ್ಗುರು

ಡಾ|| ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ಸಿರಿಗೆರೆ

